

Kohesions- och Konkurrenskraftsprogrammet (KOKO) 2010-2013

Programdokument för Sydösterbotten

Visionen:

Sydösterbotten är
en aktiv region med livskvalitet,
företagsamhet och
mångkulturell dynamik.

KOKO programområde:

Sydösterbotten (Område 30)

KOKO programområdets kommuner:

Närpes, Kristinestad och Kaskö

KOKO programmets ansvarsorganisation:

Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy

Diarienummer:

TEM:164:00/2008

Närpesvägen 2

64200 NÄRPES

KOKO programmets kontaktperson:

Stefan Skullbacka

0400-369 668

stefan.skullbacka@dynamohouse.fi

Sammanfattning

KOKO-programmet som omfattar regionen Sydösterbotten, kommunerna Närpes, Kristinestad och Kaskö, baserar sig på den regionstrategi, Sydösterbotten 2017, som uppgjorts inom ramen för AMO programmet under vårvintern 2009.

Visionen för Sydösterbotten 2017:

**Sydösterbotten är
en aktiv region med livskvalitet, företagsamhet och mångkulturell dynamik.**

Regionstrategin och KOKO programmet baseras sig på tre genomgående horisontala teman, **företagsamhet, förnyelseförmåga och attraktionskraft.**

KOKO programmets syfte är generellt att initiera och bidra med resurser, i första hand kordineringsresurser, för att de i regionstrategin identifierade utvecklingsåtgärderna förverkligas. Förverkligande sker med hjälp av externa resurser och finansieringsinstrument och till valda delar förverkligande av åtgärderna inom programmets egna finansieringsresurser, samt fröfinansiering av förberedande åtgärder och projekteringar.

I regionstrategin har frågan om organisering och samordning av operativa företags- och näringslivstjänster i regionen lyfts upp som ett centralt tema. KOKO programmet skall utarbeta förslag till en organiserings- och finansieringsmodell för verksamhet som kommunerna och samarbetsparterna skall ta ställning med målsättningen att få igång verksamheten 2011.

För stärkande av den regionala strategiska utvecklingen skall regionkommunens samarbetsdelegation involveras i KOKO programarbetet samt förverkligande och uppföljning av regionstrategin. Förutom utveckling av det interna samarbetet i regionen kommer KOKO programmet ha ett aktivt samarbete med de omkringliggande KOKO regionerna inom valda temaområden med fokus på företagsamhet och näringslivet. Temaområden är; metallbranschens utveckling, landsbygdsnäringsarna inom livsmedel, bioenergi, potatis, växt- och pälsbranschen, utveckling av branscherna för kunskapsintensiva företagstjänster (KIBS), landsbygdens e-samhälle samt förstärkande av prognostiseringsverksamhet. Dessutom kommer de nationella KOKO samarbetet att utnyttjas för att överföra goda verksamhetsätt och lärande i programarbetet till regionens egen programverksamhet

Strukturer för en fördjupad samverkan till högskolor, universitet och yrkesutbildning skall skapas. Produktionssystem för innovationer skall utvecklas i samarbete med bl.a. Vasa Vetenskapspark och andra relevanta aktörer.

För att skapa och stärka det lokala e-samhället utvecklas metoder för virtuell distans- och flerformsundervisning, distansarbetsmodeller och miljöer samt skapande av en virtuell e-plattform för kommunikation, interaktivitet och regional synlighet och marknadsföring.

Strategi och åtgärdsplan för ökad regional självförsörjning av energi skall initieras genom KOKO.

Vid eventuell tolkning av programtexten gäller den svenska textversionen av programdokumentet som den officiella versionen.

Innehåll

1. Programförslagets överensstämmelse med målen för regionens utveckling	4
1.1. Programförslagets motiveringar med tanke på regionens konkurrenskraft och en balanserad regional utveckling.....	4
1.2. Specialisering, starka sidor och KOKO:s roll i förstärkandet av dem	4
1.3. Programmets målsättning.....	5
2. Programmets åtgärdshelheter	6
2.1. Programmets åtgärdshelheter	6
2.2. Verkställighet av åtgärdshelheterna.....	6
3. Uppgörandet och förverkligande av KOKO.....	10
3.1. Ett verksamhetsområde som grundar sig på lokal aktivitet och strategiskt samarbete	10
3.2. Engagering av aktörerna inom regionen i beredningen och i programmets genomförande	12
3.3. Programmets roll i helheten för utvecklande av programmet, förhållandet till landskapsprogrammet och övriga utvecklingsinstrument	12
3.4. Aktörernas förutsättningar att genomföra teman i enlighet med programförslaget.....	12
4. Samstämmighet med KOKO sätt att fungera samt inverkan på jämställdhet mellan könen och på en hållbar utveckling	14
4.1. Graden av förutsägbarhet och inläring för programmet	14
4.2. Partnerskap.....	14
4.3. Nätverk	14
4.4. Främjande av jämställdhet mellan könen	15
4.5. Främjande av en ekologiskt hållbar utveckling.....	15
5. Anmälning till nationella nätverk samt till nationella nätverk som ska pilottestas.	15
6. Finansiering	15

Bilagor:

Bilaga 1	Regionstrategi, sammandrag
Bilaga 2	Bedömning av könskonsekvenser
Bilaga 3	Bedömning av miljökonsekvenser
Bilaga 4	Närpes stad KOKO beslut (Protokollsutdrag)
Bilaga 5	Kaskö stad KOKO beslut (Protokollsutdrag)
Bilaga 6	Kristinestad KOKO beslut (Protokollsutdrag)
Bilaga 7	Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy beslut om KOKO programförvaltning

1. Programförslagets överensstämmelse med målen för regionens utveckling

1.1. Programförslagets motiveringar med tanke på regionens konkurrenskraft och en balanserad regional utveckling

De strukturella förändringar som skett i regionen under det senaste året bl.a. genom nedläggning av Metsä-Botnias cellulosafabrik i Kaskö och Kaskö stads status som plötsligt strukturomvandlingsområde samt kraftiga negativa konjunkturpåverkningar bl.a. inom metallindustrin förstärker behovet av utvecklingsinsatser och förnyelseförmåga för näringslivets utveckling i regionen för att säkerställa regionens framtida utveckling och välbefinnande.

För att kunna behålla kontinuiteten och bygga vidare på de samarbetsnätverk som byggts upp under AMO-programperioden är det motiverat att fortsätta med regional utvecklingsverksamhet med hjälp av KOKO programmet.

Målet med KOKO programmet är att påverka regionens livskraft och konkurrensförmåga genom åtgärder som gynnar näringslivets utveckling, regionens attraktionskraft och förbättrar strukturella svagheter och interna samarbetet.

Underlag till KOKO programmet i Sydösterbotten har utarbetats genom den regionstrategiprocess som genomförts under början av år 2009. Regionstrategin har utarbetats inom ramen för AMO programmet och har beretts på bred basis. KOKO programområdets kommunfullmäktigeledamöter, ledande tjänstemän, näringslivets representanter och intresseorganisationer har aktivt medverkat i processen. Totalt har över 70 personer aktivt deltagit i utarbetandet av regionstrategin.

Strategiprocessens genomförande har letts av externa konsulter och utförts enligt scenariometodiken. I regionstrategiprocessen har vi analyserat möjliga utvecklingsscenarier i regionens omvärld, hur detta påverkar regionens samt vilka makrotrender som påverkar utvecklingen. Utgående från dessa osäkerhetsfaktorer och kända trender har vi analyserat regionens begränsningar och styrkor och identifierat de nödvändiga åtgärder och förändringar som måste vidtas i regionen. På basen av detta har man identifierat den strategiska viljan och regionens vision och prioriterat de konkreta åtgärdsområdena som skall bearbetas för att uppnå den strategiska viljan och visionen. Regionstrategins sammandrag är bifogad till programansökan (bilaga 1). Utöver regionstrategin baserar sig programförslaget på det nuvarande AMO programmets strategiska målsättningar för Sydösterbotten och den tidigare regionala näringslivsstrategin, som uppgjorts tidigare inom ramen för ett regionalt näringslivsutvecklingsprojekt samt analys av KOKO programområdets styrkefaktorer som gjorts våren 2009 (Synocus 2009).

1.2. Specialisering, starka sidor och KOKO:s roll i förstärkandet av dem

Regionens specialisering och starka sidor har dels beskrivits i regionstrategidokumentet och dels i analysdokumentet Alueiden vahvuuksien analysointi (Synocus 2009), som uppgjorts på uppdrag av ANM.

Av regionens styrkefaktorer kan nämnas internationella verksamheter inom **maskintillverkning, påbyggnadsindustrin för lastfordon, mekanisk och kemisk träförädling**. Regionen har en stark nationell positionering inom **livsmedel, speciellt inom grönsaks, potatis och fiskerinäringen samt logistik inom landsvägs-transporter och hamnverksamheter**.

Energiproduktionen har, och förväntas få en allt större roll genom dels det relativt stora lokala energibehovet och dels regionens lämplighet för bl.a. vindkraftsutvinning samt **utnyttjad potential för bioenergiproduktion**.

En kraftig utbyggd **ICT infrastruktur** baserat på optisk fiber och öppna kommunikationsnät är i nationell jämförelse av stor vikt för regionens framtida verksamhetsförutsättningar. Regionen har också lyckats locka utländsk arbetskraft och integrera dessa på ett ändamålsenligt sätt.

Eftersom man inom regionen inte ännu har lyckats skapa fasta regionala strukturer för det operativa näringslivsutvecklings- och stödtjänsterna till näringslivet kommer **KOKO programmets roll** att i första hand att var en sammanbindande länk inom programområdet för regionala utvecklingsfrågor och **redskap för att starta upp utvecklingsaktiviteter baserade på den regionala utvecklingsstrategin**. KOKO programmet kommer också att ha en **sammanlänkande funktion** för regionen i **växelverkan** till landskapsförbundet och andra relevanta aktörer gällande **regionutveckling och andra samarbetsfrågor**.

Under programperioden skall det skapas modell och arbetssätt för en regionalt organiserad näringslivsutvecklingsorganisation som skall anpassa till områdets behov och förutsättningar, kompletterat med nätverk och utvecklingsaktiviteter i samarbete med andra regioner. KOKO programmets strategiska ledning förnyas i förhållande till nuvarande AMO -program genom **samarbetsdelegationen för regionkommunen fungerar som strategisk ledningsgrupp** för KOKO programmet. Genom detta **förstärks regionutvecklingens strategiska förankring till de enskilda kommunerna**. Operativa styrgruppens sammansättning utgår från nuvarande AMO verksamhetsmodell.

1.3. Programmets målsättning

KOKO programmet skall strategiskt medverka till att **förverkliga åtgärdshelheterna i regionstrategin** och bidra till åtgärdshelheternas målsättningar uppnås genom att initiera och koordinera igångsättning av utvecklingsåtgärderna. Med KOKO programmet skall **samarbetet inom regionen stärkas** speciellt inom näringslivsutveckling och -samarbetet och **växelverkan till andra regioner, myndigheter, samarbetspartners och organisationer**. Regionens **utvecklingsmålsättningar** skall **sammanlänkas till landskapets utvecklingsmål** för att uppnå en så **balanserad regionutveckling** som möjligt.

Med KOKO programmet skall man uppnå en **starkare regional identitet och påverka förnyelseförmågan** speciellt inom prioriterade branscher inom näringslivet och för samhällsfunktioner som stöder näringslivets utveckling och verksamhetsförutsättningar. Exempel på detta är bl.a. organisering och tillgänglighet av näringslivets stödfunktioner, kunskapsförsörjning, arbetskraftstillgång, entreprenörskap, offentliga och privata servicesamarbete. Eftersom resurserna är begränsade inom KOKO programmet är programmets åtgärder baserade på dagens syn på prioriteringarna. Det bör dock noteras att den globala finanskrisens påverkningar kan föranleda förändringar i prioriteringarna och programinnehållet under KOKO programperioden. Prioriteringarna utvärderas årligen i samband med den årliga verksamhetsplaneringen.

2. Programmets åtgärdshelheter

2.1. Programmets åtgärdshelheter

Programmet baserar sig på den under 2009 uppgjorda regionstrategin för Sydösterbotten där man utgår från tre synvinklar och horisontella teman för regionens utveckling:

- **Förnyelseförmåga**
- **Företagsamhet**
- **Attraktionskraft**

Inom dessa har man i regionstrategin identifierat följande åtgärdshelheter som också lyfts fram till valda delar som prioriterade områden i KOKO programmet som beskrivs i punkt 2.2

Förnyelseförmåga:

- Utvecklingsorganisering
- Forsknings-, kunskaps- och utbildningsnätverk
- Utvecklingsprogram för offentliga och privata tjänster
- Det lokala utbildningssystemet

Företagsamhet:

- Företagens tillväxtförmåga och entreprenörskapsprogram
- Energiförsörjningsprogram
- Utveckling av värdekedjan inom livsmedel
- Trä- och metallbranschernas konkurrensförmåga

Attraktionskraft

- ICT utvecklingsprogram
- Program för en bättre infrastruktur
- Program för regional marknadsföring
- Hemortsprogram

KOKO- programmet kan inte operativt svara för utveckling inom för alla dessa åtgärder men strategiskt kan man påverka utvecklingen via KOKO programmet horisontellt genom att aktivt påverka företag, aktörer, myndigheter och samarbetspartners och nätverk som i sin tur kan bidra till att utvecklingsverksamheten drivs i önskad riktning. KOKO programverksamheten skall koordinera regionens utvecklingsmål-sättningar med landskapets utvecklingsprogram.

De programhelheter och förverkligande som skall ingå i KOKO under perioden 2010-2013 beskrivs i följande stycke

2.2. Verkställighet av åtgärdshelheterna

Allmänt

Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy som ansvarat för AMO programmets genomförande 2007-2009 fortsätter som genomförande part och juridiskt ansvarig för KOKO programarbetets utförande 2010-2013. För programmets genomförande och koordinering utses en ansvarsperson vars huvudsakliga uppgift är:

- Genomföra de i programmet prioriterade åtgärderna genom egna aktiviteter och genom förverkligande av köptjänster och samarbetsprojekt.
- Regional intressebevakning och påverkan
- Nätverksbildning med andra KOKO programområden och fördjupat samarbete med närregionerna

Stödresurser anslås inom företagshuset Dynamo för programmets administrativa del, informationsverksamhet och medverkan i det strategiska arbetet

Under KOKO programperioden kommer även frågor som gäller regionens framtida utveckling och förutsättningar under EU programperioden 2014-2020 att analyseras och nödvändiga utredningar för framtida utvecklingsarbete att genomföras.

De prioriterade områden och åtgärderna som skall ingå i KOKO programverksamheten är följande:

2.2.1. Förnyelseförmåga

2.2.1.1. **Utarbetande av förslag för organisering av de operativa näringslivetjänsterna i regionen**

KOKO programmet skall utarbeta en konkret lösningsmodell för ett regionalt näringslivsbolag eller en organiseringsmodell som skall ansvara för regionala näringslivetjänster, näringslivets stödfunktioner, utvecklingsprojekt och motsvarande stöd- och utvecklingstjänster till näringslivet. Organiseringen skall bidra till att skapa förnyelse i näringslivet, skapa bättre förutsättningar för tillväxt och förbättra tillgängligheten till näringslivetjänster för nya och etablerade företag..

Tidtabell:

Förslag till organiseringsmodell, finansieringsunderlag och verksamhet klar år 2010 för behandling i kommunerna och andra intressegruppers beslutande organ. Målsättning att få igång den operativa verksamheten år 2011

Fram tills att man har en operativ verksamhet i gång ansvarar **KOKO programmet** för att det sker en strukturerad **lokal växelverkan och koordinering** mellan de olika de nuvarande aktörer och projekt som arbetar med näringslivsutvecklingsfrågor i regionen.

2.2.1.2. **Regional strategisk utveckling**

KOKO programmet skall utveckla det strategiska regionala utvecklingsarbetet genom att **stärka samarbetsdelegationens roll i regionkommunen**. Samarbetsdelegationen för regionkommunen skall fungera som **ledningsgrupp för det regionala strategiska arbetet**. Den operativa KOKO styrgruppens arbete fortsätter enligt organiseringsmodellen för AMO-programmet.

Regionala seminarier för beslutsfattare, samarbetspartners och näringslivet med fokus på **regionutvecklingsverksamheten** skall arrangeras inom ramen för KOKO programverksamheten.

2.2.1.3. **Regionöverskridande samarbete**

KOKO programmet skall utveckla fasta strukturer för en djupare växelverkan i utvecklings och samarbetsfrågor till de närliggande regionerna. **Samarbete med regionerna** i Österbottens landskap förstärks **genom KOKO samarbete** och befintligt samarbetet mellan näringslivscentralerna. En strukturerad samverkansmodell med Kauhajokiregionen skall utvecklas. Dessutom skall det **nationella KOKO nätverkets** samarbetsmöjligheter utnyttjas för att implementera **goda verksamhetssätt** och system i KOKO programarbetet lokalt

2.2.1.4. Forsknings- kunskaps och utbildningsnätverk

Under programperioden skall **fastare strukturer för samarbete** byggas upp **med högskole- och universitetsorganisationerna** i Vasa genom samarbete med Vasa Science Park (KOKO 2010-2011) och till övriga relevanta forsknings- och utbildningsnätverk (t.ex . Yrkesakademin i Österbotten, MTT, Seinäjoken ammattikorkeakoulu, Helsingfors universitet i Viik, m.fl.), som kan bidra till en **förbättrad kunskapsöverföring och affärsutveckling till** de i programområdet representerade **spetsbranscherna**. Erfarenheterna från pågående projektet för kompetensutveckling i SM företag skall utvärderas för att skapa **ändamålsenliga strukturer** i regionen för **kompetensöverföring och växelverkan**.

KOKO programmet skall **skapa produktionssystem för innovationer**, dvs. att skapa modeller och systematisera tillgänglighet till expertresurser för regionen och dessa näringsliv för att göra det lättare att utveckla affärsverksamhet av nya idéer och hjälpa till med att skapa nya marknadsdugliga innovationer och förnyelse i näringslivet. **Idé och kunskapstävlingar** kan utvecklas och testats med hjälp av KOKO för att locka fram nytänkande. (2011-2013).

KOKO programmet initierar och förbereder projekt för att **utveckla nya metoder och arbetssätt för distans- och flerformsundervisning**, där man kan utnyttja regionens moderna fiberoptiska bredbandsteknik och "open access" nät i kunskapsförsörjningen. Samarbete görs med bl.a. Högskolorna i Vasa inom ramen för projektet Nordic Knowledge on the Web, Yrkesakademin i Österbotten m.fl. Metoderna skall även kunna appliceras i det lokala grundläggande utbildningssystemet för att optimera de lokala inlärningsmiljöernas framtida existensmöjligheter i regionen.

2.2.2. Företagsamhet

2.2.2.1. Utvecklingstjänster och organisering

Det huvudsakliga ansvaret för operativa näringslivstjänster och utvecklingsfrågor som utvecklar företagsamheten organiseras genom den regionala näringslivsutvecklingsorganisationen. **Skapande av förslag till en organiseringsmodell för en gemensam näringslivsfunktion** är en av KOKO programmets inledande uppgift för år 2010.

KOKO programmet skall bidra till att de målsättningar som ingår i regionstrategiprogrammets företagsamhetsdel skall uppfyllas genom att utvecklingsåtgärder initieras genom olika projekt i samarbete med företagen, den nya näringslivsutvecklingsorganisationen andra KOKO områden och relevanta aktörer. Målsättningen är att kunna utnyttja de nationella och EU finansieringsinstrumenten effektivt för att få en maximal hävstångseffekt i utvecklingsarbetet för regionen. **Branschspecifika utvecklingsåtgärder** som görs i samarbete med andra KOKO regioner specificeras under punkt 3.1

I regionstrategi har man identifierat **utveckling av värdekedjan inom livsmedel** som ett strategiskt tyngdpunktsområde. KOKO programmet skall aktivt tillsammans med regionala aktörerna driva frågor som berör livsmedelsbranschens och primärproduktionens verksamhetsförutsättningar och förnyelseförmåga.

Samarbete med det nationella kunskapscentra för livsmedel (Foodwest) och KOKO programområden i Kauhajoki och Jakobstadsregionen samt befintliga utvecklingsprojekt för livsmedelsbranschen skall fördjupas. **Mikroklusterverksamheten skall utvecklas** inom specifika produktionsinriktningar med **prioritet på grönsaks-, potatis- och fiskenäringarna**. För att utveckla **spetskompetens i värdekedjan för grönsaksproduktion** är skapande av ett starkt **utvecklings- och informationscenter vid Martens trädgårdsstiftelse** ett av regionstrategins och KOKO programarbetets målsättningar. Utveckling av kompetenscentret kräver koordinerade insatser mellan olika aktörer och påverkan genomlandskapsprogrammet och genomförandeplanerna.

De under AMO programperioden gjorda utredningarna för **utvecklande av lokala KIBS-tjänster och potatisbranschens utveckling** skall leda till **konkreta utvecklingsåtgärder och projekt under 2010-2013** för att stärka dessa branschers förnyelseförmåga och verksamhetsförutsättningar.

Planering av fortsatta åtgärder för utveckling av Kaskö Business Park tillsammans med regionens aktörer efter slutförandet av projektet Nova Business Botnica (projekt för skapande av nya arbetstillfällen efter Metsä-Botnia nedläggningen 2009-2010), ingår som en del av KOKO verksamheten år 2010.

Vård- och omsorgsbranschens utvecklingspotential vid Bottenhavets Sjukhus område skall identifieras när ägandeförhållanden för fastigheterna har klargjorts mellan Vasa sjukvårdsdistrikt och medlemskommunerna. Eventuella **företrednings- eller utvecklingsprojekt** för detta ändamål skall kunna initieras genom KOKO programmet

KOKO programmet skall initiera till **strategisk utvecklingsplan för energiförsörjningssystem** för skapande av "Energidalen-Sydösterbotten", Målsättning är att öka på regionens självförsörjningsgrad och produktion av utsläppsnåla energiproduktionsformer, inbegripande även energibesparingsåtgärder. Detta skall även stöda de ekologiska värderingarna i företagens utveckling och marknadskommunikation speciellt inom energiintensiva verksamheter såsom t.ex. växthusnäringen. Energikunnandet i Vasaregionen skall aktiveras och kopplas till det regionala arbetet genom att samverka med det nationella kunskapsprogrammet (OSKE) för energiteknologi som koordineras av Merinova Oy samt Vasa Energiinstitut och andra relevanta aktörer. **Åtgärderna har också en koppling till energistrategin för Lanskapet Österbotten** som är under beredning.

2.2.3. Attraktionskraft

2.2.3.1. **Regional synlighet och marknadsföring**

KOKO programmet skall bidra till att förverkliga en **gemensam e-kommunikationsplattform för regionen**. Utgående från en behovsutredning (AMO reservering för köptjänster hösten 2009), skall verktyg skapas för ett interaktivt **virtuellt e-sydösterbotten** som skall kunna utnyttjas som portalplattform till ett flertal olika e-funktioner. Nyttänkande skall införas genom krossfunktionell involvering av både specialister och studeranden/ungdomar i planeringskedjet och produktion av innehåll. Verktyget skall även kunna fungera som en virtuell destinationsmarknadsföringsplattform för besöksnäringarna i regionen. Nya sociala media, You tube, Facebook, etc. skall utnyttjas.

Strukturen och innehållet skall planeras inom ramen för KOKO-programmets verksamhet under 2010-2011 och operativt upprätthållas av den nya näringslivsorganisationen i samarbete med regionens aktörer (kommuner, turism, m.fl.) från 2011-2012.

Förbättrande av den regionala synligheten och attraktionskraften har en direkt koppling till arbetskraftsfrågor och **regionens förmåga att behålla och attrahera arbetskraft och nya invånare.**

Hemorts- och integrationsprogram skall planeras och verkställas under programperioden. KOKO har en initierande roll i helheten.

2.2.3.2. Tillgänglighet genom infrastruktur

Under rubriken infrastruktur ingår ICT utveckling som en helhet för att skapa **mervärde av regionens bredbandsinfrastruktur** och **öka regionens attraktionskraft** samt skapa **nya möjligheter speciellt inom KIBS företagandet, distansarbete** och produktivitetshöjning genom ICT.. De lokala open access näten skall kunna fungera som **lokala pilot- och testnät** i samarbete med andra regionala aktörer och öppna nät. Samarbetet med Kauhajokiregionen utvecklas inom ICT lösningar och öppna nät.

Nya metoder och arbetssätt för distans- och flerformsundervisning (se punkt. 2.2.1.4) för att utveckla e-samhället lokalt och möjliggöra utnyttjandet av virtuella inlärningsarenor på distans.

Utveckling och **samordning av offentliga och kommunala e-servicen inom regionen** skall utredas. KOKO programmet har en initierande roll i detta genom det strategiska arbetet i regionkommunens samarbetsdelegation.

Kollektiv- och ärendetrafikens utvecklingsbehov och möjligheter adresseras som ett temaområde i KOKO programmet. KOKO:s roll är närmast att medverka till utredningar för testning av nya koncept.

Övriga infrastrukturella frågor som gäller större helheter inom logistik och förbindelseutveckling adresseras i huvudsak genom samarbetsdelegationen för regionkommunen och kommunernas aktiviteter och adresseras i Landskapsprogrammet och Landskapets genomförandeplan.

3. Uppgörandet och förverkligande av KOKO

3.1. Ett verksamhetsområde som grundar sig på lokal aktivitet och strategiskt samarbete

Verksamhetsområdet för KOKO är kommunerna Närpes, Kristinestad och Kaskö som bildar den ekonomiska regionen Sydösterbotten och bildar nuvarande AMO området i Sydösterbotten. Området bildar av tradition ett starkt arbetspendlingsområde som också har starka kopplingar till de angränsande Vasa- och Kauhajokiregionen vad gäller arbetspendling och utvecklingsarbete. I detta program har **programsamarbete** identifierats med **andra närliggande KOKO områden** och program inom följande teman:

Vasaregionen

Metallbranschens strategiska utveckling

- Inom ramen för KOKO programmet skall det utarbetas en modell för samordning och organisering av metallbranschens utveckling inom KOKO programområden i Jakobstads, Vasa och Sydösterbottens region efter att det nuvarande Ostrobothnia Metal projektet avslutats

Prognostisering och statistikanalys

- Utveckling av regional statistikanalys och prognostisering av näringslivsrelaterade frågor i samarbete med KOKO programmen i Vasa och Jakobstadsregionen, Österbottens handelskammare, TE-centralen, m.fl.

Utveckling av KIBS branscher (till valda delar)

- Samarbete kring affärsutveckling för KIBS branscher. De specifika branschgrädderna specificeras i samband med de årliga KOKO planeringen

Pälsdjurssektorns utveckling

- Samarbete skall initieras kring utvecklingsfrågor för pälsdjursbranschen med KOKO programmen i Vasa och Jakobstadsregionerna. Medverkan sker endera genom KOKO finansiering eller separat finansiering. Beslut om samarbetsformen tas när frågan detaljplaneras och budgeteras.

Kauhajokiregionen

Livsmedel, med fokus på potatis och grönsaker

- Potatisnäringens utvecklingsfrågor samordnas och drivs tillsammans med Kauhajokiregionens KOKO program baserat på det tidigare utförda gemensamma förutredningsarbetet för potatisbranschen. Samarbetsmöjligheter för växthusnäringens utveckling med fokus på bl.a. energifrågor och tillämpad försöksverksamhet (Martens kompetencenter) utreds.

Landsbygdsnärings-Bioenergi

- Gemensamma frågor och målsättningar för utveckling inom bioenergi synkroniseras så att synergieffekter kan uppnås i utvecklingsarbetet.

ICT e-samhället: Öppna nät - Living Labs

- Utvecklingsfrågor kring utveckling av landsbygdens e-samhälle och e-service genom ICT utveckling och testning baserat på de lokala open access fiberbroadbandsnäten.

Utveckling av strukturerade regionsamarbetsformer mellan Sydösterbotten—Suupohja

- Strukturerade samarbetsformer utvecklas för fördjupat regionalt samarbete speciellt inom näringslivsfrågor genom etablering av regionforum verksamhet eller motsvarande.

Jakobstadsregionen

Utveckling av landsbygdsnärings och livsmedelsbranschen

- Identifiering av samarbetsformer och "best practice" kring landsbygdsnärings- och livsmedelsförädlingens utveckling.

Metallbranschens strategiska utveckling

- (se samarbete med Vasaregionen)

Samarbetet gäller identifiering i och initiering av konkreta samarbetsformer och utveckling av gemensamma projekthelheter inom respektive temaområde

3.2. Engagering av aktörerna inom regionen i beredningen och i programmets genomförande

Som inledningsvis konstaterades baserar sig KOKO programmet på den regionstrategi för Sydösterbotten 2017 som uppgjorts under våren 2009 och har engagerat politiker, tjänstemän och näringsliv, utbildning i beredningen.

Regionstrategin och KOKO-programmet kommer att aktivt kommuniceras till både beslutfattare och allmänheten för att stärka förankringen till utvecklingsarbetet både lokalt och regionalt.

Engagemang av de olika samarbets- och genomförandeparterna och specifika utvecklingsåtgärder har gjorts genom dialog gällande de föreslagna teman och åtgärderna samt fortsättning av de i AMO verksamheten identifierade utvecklingsområden. De aktuella aktörerna och samarbetsparterna för de olika åtgärderna i regionstrategin är definierade i regionstrategidokumentet. Engagemanget kommer att ytterligare fördjupas när de programåtgärderna planeras och fastställs och föreverkligas.

3.3. Programmets roll i helheten för utvecklande av programmet, förhållandet till landskapsprogrammet och övriga utvecklingsinstrument

KOKO programmet kommer att i första hand ha en horisontell betydelse i utvecklingsverksamheten och en strategisk betydelse för att starta upp utvecklingsverksamhet. KOKO programmet har en sammanlänkande funktion i de regionala utvecklingsfrågorna och till aktörerna som förverkligar de konkreta utvecklingsåtgärderna. KOKO programmet har koppling till Landskapsförbundets verksamhet och dess olika planeringsinstrument, främst landskapsprogrammet och de årliga genomförandeplanerna.

KOKO programmets har utarbetats i samarbete med landskapsförbundet och programinnehållet samt regionstrategin kommer att samordnas med de övriga regionerna i landskapet i Landskapsförbundets utvecklingsinstrument och den nya Landskapsplanen och genomförandeplanerna under programperioden. KOKO temaområden har identifierats med de andra KOKO programmen i landskapet. För att uppnå programmålsättningarna används de befintliga strukturfondsinstrumenten för att förverkliga projekt som förbereds genom KOKO programmet.

3.4. Aktörernas förutsättningar att genomföra teman i enlighet med programförslaget

Det grundläggande programarbetet utförs genom avlönad personal för att driva programverksamheten enligt dess målsättningar och för aktivering av samarbetspartners och för att skapa projekthelheter kring valda teman. Koordineringsfunktionen har också i högsta grad en verkställande funktion för programmet och bör ses som en del av det konkreta åtgärdsarbetet för aktivering av samarbetspartners och aktörer. Specialisttjänster upphandlas enligt behov och samarbete mellan andra KOKO programområden och aktörer uppgörs med intensionsavtal.

Osäkerhetsfaktorerna i ekonomin i näringslivet och framförallt den kommunala ekonomin gör utvecklingsarbetet mycket utmanande under de närmaste åren och kan föranleda en omDispositionering av prioriteringar och resurser mellan olika utvecklingsåtgärder och projekt.

Samarbetsmatris inom de större utvecklingshelheterna inom KOKO programverksamheten. (Utöver dessa nedan nämnda ingår ett flertal andra aktörer inom de andra specifika åtgärderna inom åtgärdsprogrammet för regionstrategin).

Utvecklingshelhet	Identifierade Samarbetsparter (utesluter inte andra)	Kunnande/ intresseområde
Förnyelseförmåga		
Utvecklingsorganisering och strategisk regional utveckling	Kommunerna, regionkommunen och lokala näringslivet. Åbo Akademi, Vasa Universitet, landsbygdsprofessurer	Offentlig/ Privat service, Strategisk utveckling Landsbygdsforskning- och -utveckling
Regionöverskridande samarbete	KOKO -programområden i Vasa, Kauhajoki och Jakobstadsregionerna	Utvecklingshelheter mellan regionerna. Tidigare programerfarenhet.
Forsknings-, kunskaps- och utbildningsnätverk	Vasa Science Park, enskilda högskoleenheter, Yrkesakademien i Österbotten, OSKE-programmen för livsmedel och energiteknologi, Specifika forsknings- och teknologicentra. De lokala företagen Nordic Knowledge on the Web projektet	Regionalisering av specialkunnande, forsknings- och kunskapsstjänster till området, växelverkan till näringslivet. Distans- och flerformsundervisning
Företagsamhet		
Utveckling av värdekedjan inom livsmedel	KOKO programområden i Kauhajoki och Jakobstadsregionerna. OSKE-Foodwest, Pro-Agria, Martens trädgårdsstiftelse. Pågående andra utvecklingsprojekt samt andra relevanta forsknings och utvecklingsorganisationer och de lokala företagen	Programsamarbete, nätverk och kunskapsförsörjning, FOU kunnande, rådgivningsverksamhet
Metallbranschens utveckling	KOKO programområden i Vasa och Jakobstadsregionerna YA, Novia VAMK	Strategiskt utvecklingssamarbete.
Kunskapsintensiva företags-tjänster (KIBS)	Vasa Universitet, Svenska Handelshögskolan, Vasa- regionens KOKO , Vasa Science Park.	Kunnande i affärsutveckling, specialiseringar inom
Utveckling av Kaskö Business Park, fas II	Metsä-Botnia, Merinova Oy, kommunerna i området,	Utvecklingsinsatser och know how för att utveckla Business Park konceptet. Erfarenhet från inledande NBB projekt
Energidalen-Sydösterbotten	Merinova Oy, Vasa Energi-institut, kustens skogscentral, lokala aktörer, företag och branschorganisationerna, kommunerna,	Energi och klimatkompetens, decentraliserad energiproduktion
Attraktionskraft		
Regional e-plattform, ICT test- och pilotnät-e-distans Offentlig e-service	Yrkehögskolan, Novia, Mediacity, DynamoNet, KrsNET Kauhajokiregionens KOKO-program, MUOVA, Svenska Handelshögskolan. Kommunförbundet, kommunerna. Högskolorna i Vasa	Digital infrastruktur, ICT och marknadsföringskompetens,

Utöver dessa verkar et flertal andra aktörer som KOKO programmet kommer att samverka med för att hitta synergieffekter i verksamheterna och undvika överlappningar. Nämnas kan bl.a. bya- och lokal utvecklingsverksamhet via Leader.gruppen Aktion Österbotten som aktiverar både tredje sektorn och mikroföretagen.

4. Samstämmighet med KOKO sätt att fungera samt inverkan på jämställdhet mellan könen och på en hållbar utveckling

4.1. Graden av förutsägbarhet och inlärning för programmet

Ett flertal möjliga förändringar och trender i verksamhetsmiljön har identifierats i samband med regionstrategiprocesen. Förverkligande av de identifierade utvecklingsbehoven och deras relevans i förhållande till strategiscenarierna och behov av reservplaner och utvecklingsåtgärder kommer kontinuerligt att evalueras i samband med de årliga KOKO verksamhetsplanerna och genom de styrande organen för programverksamheten. Regionstrategin och därigenom även KOKO programmets aktualitet och ändamålsenlighet kommer på detta sätt att kontinuerligt utvärderas under programperioden 2010-2013.

Genom KOKO programmets samarbetsprocesser och mötesarenor för aktörer fördjupas förståelsen för förändringsbehov, förnyelseförmåga och KOKO programverksamheten för alla aktörer.

4.2. Partnerskap

En förutsättning för att KOKO programverksamhetens genomförande skall ge önskat resultat och permanenta förändringar är dels att regionens syn på **interna samarbetet utvecklas** och de lokala **beslutsfattarna** både inom kommunerna, näringslivet och andra lokala organisationer **involveras** i det strategiska och operativa utvecklingsarbetet. KOKO programmet kommer att ha en **starkare koppling till regionkommunens samarbetsdelegation** än nuvarande AMO program och därigenom stärks också samarbetsdelegationens roll och funktion för samordning av regionala utvecklingsfrågor.

KOKO programmets och regionstrategins förverkligande förutsätter samarbete med olika aktörer och samarbetspartners och programarbetet som sådant är ett sätt att stärka partnerskap och nätverk med relevanta aktörer. **Det under AMO programmet etablerade samarbetet** med olika aktörer såsom Vasa Science Park, Åbo Akademi, Vasa Universitet, Svenska Handelshögskolan, Yrkehögskolan Novia, Vasa Yrkehögskola, Yrkesakademien i Österbotten, Aktion Österbotten, Pro-Agria, Merinova, Foodwest, FoodPark, de regionala näringslivscentralerna Concordia, KOSEK, VA-SEK, SEK och samt de olika finansieringsmyndigheterna, TE-centralen, Österbottens förbund, TEKES, Finnvera, för att nämna några, har **en viktig och i många fall avgörande roll i KOKO** programmets och regionstrategins förverkligande.

4.3. Nätverk

KOKO programmet har identifierat **gemensamma temaområden med landskapets övriga KOKO program** (se punkt 3.1) och det nuvarande goda samarbetet kommer att fortsätta både inom de identifierade teman och allmänt samarbete inom regionutvecklingsfrågor. **Landskapsöverskridande samarbete** med Kauhajoki regionen skall utvecklas i mera strukturerade former både gällande gemensamma KOKO samarbete, men även övriga samarbetsformer speciellt inom näringslivsfrågor.

KOKO programmet skall aktivt medverka i det nationella **KOKO nätverket**, för att överföra goda verksamhetssätt och lärande i programarbetet till regionens programverksamhet

4.4. Främjande av jämställdhet mellan könen

Se bilaga 2

4.5. Främjande av en ekologiskt hållbar utveckling

Se bilaga 3

5. Anmälning till nationella nätverk samt till nationella nätverk som ska pilot-testas.

KOKO programmet för Sydösterbotten anmäler inte i detta skede om medverkan i något av de nationella KOKO nätverken, men förbehåller sig rätten att i ett senare skede meddela om eventuellt deltagande. I detta skede är Innovationsnätverket av intresse, men dess inriktning på innovationsutveckling för landsbygdsregioner måste klargöras innan beslut.

6. Finansiering

År	2010	2011	2012	2013	Totalt
Kostnader (1000€)					
Programmets koordinering och förvaltning, Grundläggande programarbete	73	88	89	92	342
Åtgärder, totalt	59	45	46	45	195
Finansiering (1000 €)					
Kommunerna	66	66,5	67,5	68,5	268,5
Stat	66	66,5	67,5	68,5	268,5
KOKO programmets finansieringsvolym (1000€)	132	133	135	137	537

På grund av programområdets tvåspråkighet bör det noteras att programmets förvaltning och kommunikation kräver en fullständig hantering på svenska och finska vilket bör noteras i finansieringsbeslut om grundfinansieringen.

Programdokumentet har behandlats i AMO styrgruppen den 25.5.2009 och i de sökande kommunernas styrelser samt programförvaltarens styrelse i juni 2009.

Närpes 29.06.2009

Stefan Skullbacka

AMO-programchef
Ab företagshuset Dynamo Yritystalo Oy